

Gemert, vrijdag 8 september 2023

ONTVANGEN

08 SEP. 2023

BETREFT ZIENSWIJZE

'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert'
ID-nummer NL.IMRO.1652.BPMommuurdetuinDeHaag-ON02

Aan de gemeenteraad van Gemert-Bakel
Ridderplein 1
5421 CV Gemert

Geachte leden van de gemeenteraad,

Vanuit zijn statutair vastgelegde taak om te waken over het Gemerts erfgoed dient Heemkundekring De Kommanderij Gemert hierbij zijn zienswijze in met betrekking tot het 'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert'.

Wij pleiten ervoor dat in de ommuurde tuin geen verstoring optreedt van de zichtlijnen op het kasteel en het gebied Schoorswinkel en daaruit voortvloeiend de beleving van het cultureel erfgoed van de rijksmonumentaal beschermde Buitenplaats Kasteel Gemert.

De in het 'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert' geplande restauratie van kassen en orangerie en de openstelling van de ommuurde tuin voor publiek juicht de heemkundekring van harte toe. Daarbij gaat de voorkeur van Heemkundekring De Kommanderij Gemert met nadruk uit naar een onbebouwde ommuurde moestuin. Voorts waarderen wij de plannen om de monumentale muur rond de moestuin te restaureren en de vele zeldzame plant- en schimmelsoorten op die muur te beschermen.

Bij de door ons bepleite afwijzing van woningbouw, zoals die is gepland in het 'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert', zou de gemeente zich moeten verplichten de daaruit voortvloeiende inkomstenderving voor de projectontwikkelaar door grondruil of anderszins te compenseren. Dit is ook gebeurd toen werd afgezien van bebouwing op het voetbalveld in de kasteeltuin. Het gaat hier immers niet alleen om financieel gewin van de projectontwikkelaar, maar ook om het algemeen belang van behoud van cultureel erfgoed.

Gemert, vrijdag 8 september 2023

ONTVANGEN

08 SEP. 2023

BETREFT ZIENSWIJZE

'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert'
ID-nummer NL.IMRO.1652.BPMommuurdetuinDeHaag-ON02

Aan de gemeenteraad van Gemert-Bakel
Ridderplein 1
5421 CV Gemert

Geachte leden van de gemeenteraad,

Vanuit zijn statutair vastgelegde taak om te waken over het Gemerts erfgoed dient Heemkundekring De Kommanderij Gemert hierbij zijn zienswijze in met betrekking tot het 'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert'.

Wij pleiten ervoor dat in de ommuurde tuin geen verstoring optreedt van de zichtlijnen op het kasteel en het gebied Schoorswinkel en daaruit voortvloeiend de beleving van het cultureel erfgoed van de rijksmonumentaal beschermde Buitenplaats Kasteel Gemert.

De in het 'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert' geplande restauratie van kassen en orangerie en de openstelling van de ommuurde tuin voor publiek juicht de heemkundekring van harte toe. Daarbij gaat de voorkeur van Heemkundekring De Kommanderij Gemert met nadruk uit naar een onbebouwde ommuurde moestuin. Voorts waarderen wij de plannen om de monumentale muur rond de moestuin te restaureren en de vele zeldzame plant- en schimmelsoorten op die muur te beschermen.

Bij de door ons bepleite afwijzing van woningbouw, zoals die is gepland in het 'Ontwerpbestemmingsplan Ommuurde tuin, kasteel Gemert', zou de gemeente zich moeten verplichten de daaruit voortvloeiende inkomstenderving voor de projectontwikkelaar door grondruil of anderszins te compenseren. Dit is ook gebeurd toen werd afgezien van bebouwing op het voetbalveld in de kasteeltuin. Het gaat hier immers niet alleen om financieel gewin van de projectontwikkelaar, maar ook om het algemeen belang van behoud van cultureel erfgoed.

Echter, indien compensatie niet mogelijk is en woningbouw noodzakelijk is vanwege de financiële haalbaarheid van het totale kasteelplan, dan pleit de heemkundekring voor bebouwing van het oostelijk deel van de tuin en restauratie van de moestuin met oranjerie/broeikas in het westelijk deel van de tuin. Dit doet meer recht aan de van oudsher geleidelijke overgang van bebouwd gebied naar open landschap aan de westkant van Gemert.

Wij hebben kennisgenomen van het standpunt van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, die wil dat restauratie van kassen en oranjerie plaatsvindt op de oorspronkelijke plek. De heemkundekring vindt daarentegen het historisch open karakter van het gebied belangrijker dan de ligging van de kassen en de oranjerie. Restauratie daarvan op een andere plek binnen de ommuurde tuin herstelt evengoed de beleving van het cultureel erfgoed. De openheid van het gebied ten westen van het Binderseind en Ridderplein met zijn zichtlijnen op het kasteel is naar ons oordeel een essentieel onderdeel van de rijksmonumentaal beschermde Buitenplaats Kasteel Gemert, omdat het kenmerkend is voor de geografische ontwikkeling van Gemert. De ommuurde tuin is daarin een buffer die volgens de heemkundekring als zodanig behouden moet blijven. Eén van de waarderingen waarmee de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de monumentale status gestaafd heeft, is *'de functioneel-ruimtelijke relatie met de andere onderdelen van de buitenplaats'*. (Rijksmonumentnummer 529552, publicatiedatum 20111227).

Dat onze heemkundekring de situering van de bebouwing belangrijker vindt dan de plek van de te restaureren oranjerie en kassen is geen vreemde keuze. Voor het ontwerp van de ommuurde tuin heeft de projectontwikkelaar twee adviesbureaus geraadpleegd, waarvan er eentje ook pleit voor bouwen in het oostelijk deel van de tuin.

In de aanloop naar het Eindontwerp Kasteel Gemert heeft architectenbureau [REDACTED] in zijn Ruimtelijk kader Kasteel Gemert – 17 mei 2017 onder paragraaf 5.5 op pagina 56 gesteld: *'Tevens moet de ommuurde tuin als opmaat naar het open landschap te ervaren zijn. De bouwvlek beslaat daarom bijna het gehele oostelijk gedeelte met behoud van de zichtlijn vanaf het Hopveld en ca. 5 m los van de muur'*.

In de motivering van de Stichting In Arcadië om af te wijken van het advies van [REDACTED] kunnen wij ons, zoals eerder uitgelegd, niet vinden. Deze adviseurs stellen in hun 'Kasteel Gemert – Herontwikkeling ommuurde tuin' van 4 november 2020 onder paragraaf 4.1 op pagina 33: *'Conform het masterplan zal het westelijke deel van de ommuurde (moes)tuin worden benut voor de bouw van woningen en zal het oostelijke deel worden ingericht als een functionele moestuin voor het restaurant in het kasteel. Deze indeling is omgekeerd ten opzichte van de indeling van het Ruimtelijk kader ([REDACTED]/Quadrat, 2017). De afwijking is ontstaan vanwege nieuwe inzichten in de ontwikkelingsgeschiedenis waarbij het oostelijke deel het oudst is; vanwege de waardevolle bouwkundige resten van de oranjerie/broeikas in het oostelijke tuindeel; en vanwege de kansen en potenties van de historische hoofdropzet van de tuin voor de toekomstige wegen- en padenstructuur.'*

Samenvattend pleit de heemkundekring voor het onbebouwd laten van de ommuurde tuin en als alternatief gebruik hiervan te sturen op bestemmingen met een meer gemeenschappelijk belang, zoals educatief of recreatief gebruik. Bij het onbebouwd laten

dient de gemeente de daaruit voortvloeiende inkomstenderving voor de projectontwikkelaar te compenseren. Als dit niet kan en de bebouwing noodzakelijk is vanwege de financiële haalbaarheid van het totale kasteelplan, dan pleit de heemkundekring voor bebouwing van het oostelijk deel van de tuin, zoals wordt voorgestaan in het advies van architectenbureau

[REDACTED]

Met vriendelijke groet,

namens Heemkundekring De Kommanderij Gemert,

[REDACTED] voorzitter,

[REDACTED] secretaris,

[REDACTED]

Ontvanger

08 SEP. 2023

Gemeente Gemert-Bakel

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

Aan de gemeenteraad
van Gemert-Bakel

Riddersplein 1

5421 CV Gemert

Postadres voor Gemerts Heem en Heemberichten: